

rekel: Mi imamo denar, imamo pa tudi agilne ljudi, ki vztrajno in neumorno delujejo v prosep našega stanu".

Storimo tudi mi tako! Naše gmotno stanje se nam je sicer še pre malo zboljšalo, vendar pa zremo lahko nekoliko mirnejše v prihodnost. Ne obupajmo tedaj, delujmo vztrajno dalje, z vstrajnostjo bomo še vse dosegli. V to ime vas pozdravljam.

Ob tej priliki se pa spominjam tudi 50letnega jubileja, katerega to leto praznuje naš presvetli vladar. Gotovo je želja vas vseh, da ga Bog ohrani še mnogo let in mu da čez 10 let praznovati 60letnico vladanja. S trikratnim živjoklicem na cesarja se prestopi k naslednji točki dnevnega reda. Ker g. blagajnik ni bil navzoč, prične takoj g. J. Toman s svojim poročilom: "Kako bi se dali učenci eno- in dvorazrednic brez slovnških in pravopisnih pravil privaditi pravilnemu pravopisu".

Po poročilu se je vnela živahna in prav zanimiva debata, katere so se vdeležili, razen g. poročevalca, še gg. L. Letnar, F. Marolt, F. Razpotnik in M. Janežič. Pri prostovoljnih nasvetih se je predlagalo in sprejelo sledeče:

G. L. Letnar: Vsakdo naj zbere nekaj rastlin, hroščev itd. Poišče naj, kolikor mogoče, latinska, nemška, slovenska, posebno pa krajevna imena. Napravili si bomo na ta način male zbirke, pridobili dobro terminologijo in storili prirodopisni pouk posebno v pomladanskem času prijeten.

G. G. Koželj: Ker društvo nima potrebnih moči, da bi napravilo koncert v proslavo 50letnice presvetlega cesarja, naj vsak ud društva nekaj daruje v prid "Cesar Franc Jožefove ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem".

G. M. Janežič: Društvo naj izreče odboru "Slov. učiteljskega društva", posebno g. uredniku "Učiteljskega Tovariša", zahvalo za vstrajno in požrtvovalno delovanje za zboljšanje naših plač s pristavkom: — tako naprej!

Po 2^{1/2} urnem zborovanju zaključi g. predsednik s trikratnim slavoklicem presvetlemu cesarju zborovanje.
M. Janežič

Iz logaškega okraja. Odbor tukajšnjega učiteljskega društva je prejel to-le rešitev:

Štev. 2557.

Slavnemu „Društvu učiteljev in šolskih prijateljev okraja Logaškega v Planini“.

Visoki deželni zbor je v 10. seji dne 15. svečana t. l. o prošnji slavnega društva z dne 10. prosinca t. l.

- 1.) da se nagrade za kmetijski pouk zvišajo,
- 2.) da se nagrade določijo po poročilih c. kr. okrajnih šolskih nadzornikov in
- 3.) da se pravočasno taiste nakažejo, sklenil nastopno:

„Ta prošnja je rešena s tem, da je visoki deželni zbor v proračun normalno-šolskega zaklada za l. 1898. v potrebščini, poglavje III., naslov 1, točka 11, za pouk v kmetijstvu sprejel znesek 2000 gld.“

O tem sklepu se slavno društvo s tem obvešča.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani, dne 4. mál. travna 1898.

Detela.

Vestnik.

Cesarja Franciška Jožefa I. jubilejna ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: G. Engelbert Gangl, učitelj v Ljubljani, 10 gld.; g. Josip Osana, učitelj v Svibnem, 1-50 gld.

Učiteljski konvikt: Sl. „Narodna tiskarna“ v Ljubljani, v zmislu „gospodarskega programa“ 50 K; g. Anton Čirman, nadučitelj v Poljanah nad Škofjo Loko, 10 K; ljubljanski učiteljskišniki III. leta 7 K; g. A. Ž. 1 K; g. „Gustel iz Lokve“ je daroval društvu Lüne-manuov latinsko-nemški in nemško-latinski slovar, obsejajoč okolo 7000 strani; isti gospod je daroval v društvene namene „Allgemeine Bilder-Bibel“ für die Katholiken, oder die ganze heilige Schrift des alten und

neuen Testaments. Stereotyp-Pracht-Ausgabe. „Slovar“ in „Zgodbe“ so na prodaj v prid konviktu.

Zabavnih listov I. zvezek je izišel v Miličevi tiskarni. Prosimo slovensko učiteljstvo, da pridno seže po tem izbornem mladinskem spisu in se v ta namen posluži današnjemu listu priložene nabiralne pole. Več o tej krasni knjigi prihodnjič.

G. Luka Jelenc, predsednik „Zaveze“, je prebil te dni v Ljubljani izpit za meščanske šole iz I. skupine. Vrlemu bojevniku za pravice ljudskega učiteljstva in za napredek šolstva naše iskrene čestitke!

Draginja v Ljubljani prihaja leto za letom večja, katero posebno hudo občutijo uradniki, profesorji in učitelji. Te neznosne draginjske razmere v deželnem stolnem mestu so dale povod gg. drž. poslancema dr. Ferjančiču in Kušarju, da sta podala v seji poslanske zbornice naslednjo interpelacijo, naslovljeno na finančnega ministra: „Posledice grozne potresne katastrofe iz l. 1895. so, žal, v Ljubljani še vedno jako občutne, in so razmere zlasti za drž. uradnike silno neugodne. Ne glede na splošno draginjo vseh živil je zlasti velika težava s stanovanji, ker zahtevajo hišni posestniki, ki so z velikimi žrtvami svoja poslopja priredili zopet za prebivanje, temu primerne, jako visoke najemščine. V zadnjih dveh letih je bilo sicer mnogo novih hiš sezidanih, te pa deloma še niso pripravljene za prebivanje, a kar jih je pripravljenih, tam se drže hišni posestniki uvedenih, visokih najemščin, da dobe iz hiš obresti in amortizacijo investiranih glavnice. Te razmere bodo vladale, dokler se naravnim potom ne izravnajo, oziroma dokler se ne znižajo najemščine in ne postanejo take kakor je primerno in naravno v Ljubljani. Poznavajoč razmere, moremo z mirno vestjo trditi, da so najemščine sedaj še za uradnike jako visoke in da jih uradniki ne vzmorejo. Z ozirom na to vprašamo Nj. ekselenco ...“

Če so pa za državne uradnike ljubljanske draginjske razmere neznosne, je čisto naravno, da jih še mnogo težje prenaša ljubljansko učiteljstvo. Res je, da bo po novem zakonu dobivalo ljubljansko učiteljstvo po 180 gld. stanarine na leto, a pomisliti je pa treba tudi, da danes v Ljubljani dostojnega in zdravega stanovanja ni dobiti pod 300 gld. na leto. Na podstavi teh razmer so prosila vodstva mestnih deških šol, da bi se nekateri mestni učitelji III., oziroma II. plačilne vrste uvrstili v II. oziroma I. plačilni razred. Povdarjala pa niso vodstva le neznosnih draginjskih razmer, ampak tudi izvrstno službovanje dotičnih učiteljev in pa začasna službena leta od prebitega izpita učne usposobljenosti do stalnega nameščenja. Mestni šolski svet je stavil na podstavi te prošnje deželnemu šolskemu svetu primerne nasvete. Če pomislimo, da razen dveh učiteljev službujejo v Ljubljani že starejši učitelji, je takih, za koje prosijo vodstva mestnih deških šol, da bi se pomaknili v II., oziroma I. plačilni razred, le pet ali šest. Skoraj vsi ti bi pa že itak prišli v II., oziroma I. plačilno vrsto, da bi bili pravočasno stalno nameščeni; poleg tega so ti učitelji izvrstno kvalifikovani za svoje delovanje v šoli in izven šole. Na podstavi § 3. novega šolskega zakona ima deželni šolski svet pravico 30 učiteljev III., ozir. II. plač. vrste pomakniti v II., ozir. I. plač. vrsto, ne oziraje se na službena leta, ampak na izvrstno službovanje in na posebne razmere službenega mesta. Zato mislimo, da so vodstva mestnih deških šol storila le svojo dolžnost, če so zastavila svojo besedo za zaslužne njim podredjene učitelje. Ta pot prošnje je odprt tudi vsem drugim šolskim vodstvom in okrajnim šolskim svetom, da se potegnejo za zaslužne učitelje, oziroma učiteljice. Pozabiti se ne sme, da je regulacijo plač priborilo ljubljansko učiteljstvo, zato obzljajemo tisto „kolegijalnost“, s katero se je zadnje dni udarilo na veliki zvon ter ž njo izpodkopaval ugled našega stanu! Učiteljskih prošenj še ni konec; priboriti nam je še zvišanje petletnic in pa stanarino večrazredniškemu učiteljstvu. To nam bo pa le mogoče doseči, če složno postopamo, a s „kolegijalnostjo“, kakoršna se je popolnoma neopravičeno pojav-

ljala zadnji čas po listih, se pa ljubljansko učiteljstvo pehá od sebe, češ, der Mohr hat seine Schuldigkeit gethan — — —!

Ivan N. Resman. Tiho in zadovoljno v gostoljubnem svojem domu je praznoval Ivan N. Resman dne 24. m. m. petdesetletnico svojega rojstva. Resman je znan čitajočemu občinstvu po presrečnih, prav v narodnem tonu zloženih pesmih, ki jih je poslal že nebrojno med svet. Saj je Resman od mladih let pa do danes, ko vsak vidi, da mu „jesen je pala, da niti so bele v lasih...“, vztrajen, marljiv in plodovit sotruden mnogim slovenskim političkim in leposlovnim listom.

Precej tesno je Resmana že objela jesen življenja, ali ostal je mladostno navdušen, ves gorak in goreč ljubitelj, podpiratelj in pospeševatelj vsega, kar je lepo, dobro in plemenito. Resman je mož mladega srca, mehke in dobrotorne duše!

A kar je za nas največje vrednosti: Resman je velik, odkritosrčen prijatelj slovenskega učiteljstva. Z zanimanjem gleda in motri naše delovanje, z besedo in z dejanjem je vrl podpornik vsemu, kar smo započeli in zasnovali. Naš list, naše društvo in naš konvikt so mu dragi in ljubi prijatelji, in veliko je že storil Resman za to trojico.

Pridružujemo se tudi mi Resmanovim čestitvam in slavivcem ob njegovi petdesetletnici z iskreno željo, da nam ga Bog ohrani še mnogo let tako krepkega, dobrodušnega in zdravega, kakor je zdaj, ko mu je življenje začrtalo že peti križ, ki pa ni kar nič upognil njega čestitlive in impozantne postave! — Bog!

Efektna loterija mesta ljubljanskega. Kakor znano, je dovolil presvetli cesar vsled potresa toli prizadetemu mestu ljubljanskemu prireditve efektne loterije, katera je založena z 2700 glavnimi in stranskimi dobitki v vrednosti 100.000 kron. Prvi glavni dobiček v znesku 50.000 kron se bode izplačal, ako bo lastnik dotične srečke to zahteval, v gotovini v zlatu. Čisti dohodek efektne loterije je namenjen zakladu za regulacijo ljubljanskega mesta. Z ozirom na obče koristno svrhu te loterije in na nizko ceno srečk se je nadejati živahne udeležbe vseh slojev našega prebivavstva. Srečke se dobivajo po kroni (50 krajcarjev) v vseh tobačnih trafikah, loterijah in menjalnicah. Javno žrebanje se bode vršilo nepreklicno dne 4. vinotoka 1898.

Nadučitelj, na 2. razrednici v lepem kraju na Gorenjskem, bi rad menjal za službo. Več se izve pri uredništvu našega lista.

Vabilo k občenemu zboru „Učiteljskega društva za Kranjski šolski okraj“, ki bode dne 12. velikega travna t. l. ob 10. uri dopoldne v Škofji Loki. Vspored: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev pregledovavcev računov. 5. Poročilo glede opisa Kranjskega okraja. 6. Prostonovljna predavanja. 7. Volitev delegatov za X. glavno skupščino „Zaveze“. 8. Posamezni predlogi. 9. Volitev novega odbora. — Čestiti p. n. društveni člani se pozivljejo, da se udeležijo zborovanja polnoštevilno. — Gostje dobrodošli! — Za odbor:

Drag. Česnik,
t. č. predsednik.

Andrej Rapè,
t. č. tajnik.

Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem: Gospod Franc Potokar, učitelj pri D. M. v Polji, je dobil voditeljsko mesto v Dragi; gđ. Franja Eržen, začasna učiteljica na Vrhniki, je stalno nastavljena.

† **Andrej Vavken,** bivši nadučitelj in mnogoletni župan v Cerkljah, je umrl. N. v m. p.!

Slovensko učiteljsko društvo za koperski okraj bode redno zborovalo 26. dne meseca vel. travna t. l. ob 10. uri zjutraj v Klanecu s tem-le dnevnim redom: 1. Po-

novitev domačega okraja s prehodom na deželo (nastopi g. M. Žagar s l. odd. više skupine). 2. Razprava o nastopu. 3. Poročilo o društvenem delovanju in stanju. 4. Poročilo delegatov o zborovanju „Zaveze“ v Celju. 5. Volitev delegatov v „Zavezo“. 6. „O naši organizaciji“ (govori g. Fr. Orel). 7. Volitev novega odbora. 8. Eventualnosti. — K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Razširjanje šol. Deželni šolski svet je odredil razširjenje enorazrednic v Železnikih, v Ihanu in v Stopičah v dvorazrednice in ustanovitev novih enorazrednic v Dolu in v Sabrjah.

Premembe pri učiteljstvu na Štajarskem: Učitelj v Št. Petru v Sav. dolini, g. Jožef Zorn, je nameščen iz službenih oziror v Loko pri Zidanem mostu. G. Anton Godec, podučitelj v Lembahu, je postal učitelj ravno tu. G. Martin Vodenik v Slov. Bistrici je dobil poduč. mesto v Brežicah, ne pa, kakor se nam je napačno poročalo, v Poličanah, a v Poličane je prišel za podučitelja g. Jožef Koklj, dosedaj pri Kapeli blizu Radgone. — Okrajni pomožni učitelj za okr. glavarstvo Maribor, g. Alojzij Schamp, dosedaj v Kamnici, oziroma Zgornji Sv. Kungoti je prideljen v petrazrednico razširjeni šoli v Makolah. Semkaj je tudi premeščen suplent v Črešnjevcih, g. Anton Šebat, v Črešnjevce pa pride za suplentinjo gospa J. Šampri-ova. Suplentinja v Selah, gđ. Ana Šampri je premeščena k Sv. Marjeti niže Ptuja.

„Učiteljska posojilnica“ učit. društva „Komensky“ za Prago in okolico ima zdaj 80 členov s 120 deleži (po 10 gld.); konec letošnjega leta je potekel rok k vplačilu zapisanih deležev. Zavodov kapital znaša 902.60 gld.; darovi in poplačila 110 gld. vložki 143.80 + 1433.80 gld. Do sedaj se je izplačalo na kredit menice 34 krat vsota 3738 gld. s čeki 1520 gld. Vložki se sklepajo poluletno s 4%, posojila se dajejo do iznosa dvakratnih plačanih deležev brez poroka, do 100 gld. z enim, od 100—500 gld. z dvema porokoma po 6% obresti. Porok mora imeti čez 800 gld. stalnih dohodkov vsako leto ali pa nepremakljivega premoženja. Uraduje se v sredo in v soboto od 4.—5. ure popoldne v bralni sobi „Komenskega“. Vodstvo obstoji iz vodje, blagajnika in knjigovodje. Posojilnica posreduje tudi učiteljstvu pri vsakem zavarovanju na življenje pri banki „Slaviji“, na kar kolege zlasti opozarjamo. (Po „Češkem Učitelu“). — Na Češkem in Moravskem je več učiteljskih posojilnic. Kaj pa pri nas? Za vse slovenske učitelje bi se vendar ustanovila lahko ena močna „podporna posojilnica“, čeprav bi v pričetku imela veliko mrdajočih nezaupnikov, kateri se bodo pa kmalu prelevili v dobre prijatelje zavoda. J. K.

Jubilejni koncert

v proslavo 50 letnice cesarjevega vladanja.

Oglašenci: Janko Jezeršek, učitelj v Križu; Karel Završnik, učitelj v Dupljah; Mih. Debelak, učitelj v Kovoru; Marija Gallé in Josipina Fortuna, obe učiteljici v Cerknici; Jos. Cirman, učitelj v Poljanah; Helena Franko, učiteljica v Koprivniku pri Kočevju; Dragotina Lešnjak, učiteljica na Frankolovem pri Vojniku; Fran Kašca, učitelj v Grahovem ob Bači (Prim.)

Opozarjamo še enkrat one gospice kolegince in gospe tovariše, ki nameravajo sodelovati pri jubilejnim koncertu, da se izvolijo v najkrajšem času zglasiti, ker bomo začeli kmalu razpošiljati note. Prva skupna pevska vaja bo binkoštni torek zjutraj v Ljubljani. Te pevske vaje naj se izvolé udeležiti oglašenci kar v največjem številu.

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/2 strani 5 gld., 1/4 strani 4 gld., 1/8 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 3 gld.